

Załącznik nr 1

do Zarządzenia Rektora nr 90/2023.BGD

z dnia 28 grudnia 2023 r.

Akademia Nauk Stosowanych w Nowym Targu

STRATEGIA DOSTĘPNOŚCI

Akademii Nauk Stosowanych w Nowym Targu

**opracowana w ramach projektu „PPUZ w Nowym Targu uczelnią bez barier”
współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu
Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020**

Nr umowy o dofinansowanie projektu: POWR.03.05.00-00-A065/21-00

Spis treści

Wstęp	3
Podstawa prawna	4
Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej	4
Karta Praw Osób Niepełnosprawnych	4
Ustawa z dnia z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2022 r. poz. 574 ze zm.)	5
Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz.U. z 2020 r. poz. 1062 ze zm.)	5
Ustawa z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 848 ze zm.)	6
Konwencja ONZ o prawach osób niepełnosprawnych	6
Dostępność Akademii Nauk Stosowanych w Nowym Targu	7
Biuro ds. osób niepełnosprawnych	7
Dostępność architektoniczna	8
Technologie wspierające	8
Wsparcie edukacyjne	9

Wstęp

Opracowana Strategia dostępności Akademii Nauk Stosowanych w Nowym Targu prezentuje kluczowe działania, niezbędne do podjęcia przez społeczność akademicką w celu likwidacji barier i dostosowania Uczelni do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz z szeroko definiowanymi, szczególnymi potrzebami. Myślą przewodnią stworzenia prezentowanej strategii dostępności była troska o zapewnienie jak najlepszej jakości kształcenia i funkcjonowania w Uczelni, zarówno studentom, jak i pozostałym członkom społeczności akademickiej.

Dostępność, rozumiana jako zapewnienie wszystkim osobom, będącym częścią społeczeństwa, możliwości pełnego i sprawiedliwego uczestnictwa we wszystkich dziedzinach życia, jest jednym z podstawowych elementów zasady równości szans i niedyskryminacji. Uczelnia wyższa, swoimi działaniami, ma obowiązek zapewnienia dostępności całemu środowisku akademickiemu, do którego zaliczają się również osoby z niepełnosprawnościami, a także osoby ze szczególnymi potrzebami.

Zgodnie z zasadą równości szans i niedyskryminacji, każdy, niezależnie od płci, wieku, rasy, pochodzenia, wyznania, orientacji, światopoglądu, czy niepełnosprawności, ma prawo do uczestnictwa na jednakowych zasadach we wszystkich dziedzinach życia. W myśl tej zasady, Uczelnia ma za zadanie podejmowanie działań, mających na celu eliminację wszelkich przejawów dyskryminacji, w tym dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność. Każda uczelnia wyższa ma również obowiązek respektowania potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami oraz zapewnienia wsparcia. Osiągnięcie tego jest możliwe poprzez zastosowanie racjonalnych usprawnień, zarówno poprzez opracowanie procedur i zasad postępowania, zapewnienie wsparcia edukacyjnego, podnoszenie świadomości w zakresie niepełnosprawności, czy poprzez stosowanie technologii wspierających i wprowadzanie dostosowań architektonicznych niwelujących bariery.

W celu jak najlepszego zapewnienia dostępności oraz równości szans i niedyskryminacji wszystkim studentom realizującym kształcenie w Uczelni, wprowadzono „Poradnik dla nauczycieli akademickich Podhalańskiej Państwowej Uczelni Zawodowej w Nowym Targu dotyczący zapewnienia studentom z niepełnosprawnościami warunków do pełnego kształcenia”, opracowany przez Pełnomocnika Rektora ds. osób niepełnosprawnych, dra Marcina Surówkę. Poradnik został opracowany w celu wsparcia nauczycieli dydaktycznych podczas realizacji procesu kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem podejścia dydaktycznego do studentów z niepełnosprawnościami i studentów ze szczególnymi potrzebami.

Opracowana Strategia dostępności Uczelni prezentuje misję, jaką jest utworzenie społeczności akademickiej dostępnej i przyjaznej dla każdego jej studenta i pracownika, w tym również dla osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami oraz dla osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji życiowej.

Podstawa prawna

Podstawę prawną dla wymienionych założeń dotyczących dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i osób ze szczególnymi potrzebami oraz zasady równości i niedyskryminacji, stanowi szereg aktów prawnych i dokumentów, w szczególności, w odniesieniu do dostępności uczelni wyższej:

- 1) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej
- 2) Karta Praw Osób Niepełnosprawnych
- 3) Ustawa z dnia z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2022 r. poz. 574 ze zm.)
- 4) Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz.U. z 2020 r. poz. 1062 ze zm.)
- 5) Ustawa z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych (Dz. U. poz. 848)
- 6) Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się (Dz. U. z 2017 r. poz. 1824 ze zm.)
- 7) Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573 ze zm.)
- 8) Konwencja ONZ o prawach osób niepełnosprawnych
- 9) Traktat o Unii Europejskiej

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej

Zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej, wszyscy są wobec prawa równi, wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne i nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny. Dodatkowo, Konstytucja RP nakłada na władze publiczne obowiązek zapewnienia obywatelom powszechnego i równego dostępu do wykształcenia.

Karta Praw Osób Niepełnosprawnych

Karta Praw Osób Niepełnosprawnych jest podstawowym aktem regulującym prawa osób z niepełnosprawnościami. Zgodnie z jej zapisami, osoby z niepełnosprawnościami mają prawo do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia oraz nie mogą podlegać dyskryminacji.

Ustawa z dnia z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2022 r. poz. 574 ze zm.)

Zgodnie z Ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, podstawowym obowiązkiem każdej uczelni wyższej jest stwarzanie osobom z niepełnosprawnościami warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na uczelnię w celu odbywania kształcenia, kształceniu oraz prowadzeniu działalności naukowej.

Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz.U. z 2020 r. poz. 1062 ze zm.)

Ustawa o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami określa środki służące zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami oraz obowiązki podmiotów publicznych w tym zakresie.

Zgodnie z zapisami art. 4 wymienionej Ustawy, podmiot publiczny, jakim jest Akademia Nauk Stosowanych w Nowym Targu, zapewnia dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami przez stosowanie uniwersalnego projektowania lub racjonalnych usprawnień. Podmiot publiczny w ramach zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami podejmuje także działania mające na celu:

- 1) Uwzględnienie ich potrzeb w planowanej i prowadzonej przez ten podmiot działalności;
- 2) Usuwanie barier, a także zapobieganie ich powstawaniu.

Ustawa określa również minimalne wymagania służące zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, które obejmują:

- 1) W zakresie dostępności architektonicznej:
 - a) zapewnienie wolnych od barier poziomych i pionowych przestrzeni komunikacyjnych budynków,
 - b) instalację urządzeń lub zastosowanie środków technicznych i rozwiązań architektonicznych w budynku, które umożliwiają dostęp do wszystkich pomieszczeń, z wyłączeniem pomieszczeń technicznych,
 - c) zapewnienie informacji na temat rozkładu pomieszczeń w budynku, co najmniej w sposób wizualny i dotykowy lub głosowy,
 - d) zapewnienie wstępu do budynku osobie korzystającej z psa asystującego, o którym mowa w art. 2 pkt 11 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1172 i 1495),

- e) zapewnienie osobom ze szczególnymi potrzebami możliwości ewakuacji lub ich uratowania w inny sposób;
- 2) w zakresie dostępności cyfrowej – wymagania określone w ustawie z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych;
- 3) w zakresie dostępności informacyjno-komunikacyjnej:
 - a) obsługę z wykorzystaniem środków wspierających komunikowanie się, o których mowa w art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się (Dz. U. z 2017 r. poz. 1824), lub przez wykorzystanie zdalnego dostępu online do usługi tłumacza przez strony internetowe i aplikacje,
 - b) instalację urządzeń lub innych środków technicznych do obsługi osób słabosłyszących, w szczególności pętli indukcyjnych, systemów FM lub urządzeń opartych o inne technologie, których celem jest wspomaganie słyszenia,
 - c) zapewnienie na stronie internetowej danego podmiotu informacji o zakresie jego działalności – w postaci elektronicznego pliku zawierającego tekst odczytywalny maszynowo, nagrania treści w polskim języku migowym oraz informacji w tekście łatwym do czytania,
 - d) zapewnienie, na wniosek osoby ze szczególnymi potrzebami, komunikacji z podmiotem publicznym w formie określonej w tym wniosku.

Ustawa z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 848 ze zm.)

Ustawa określa, w szczególności wymagania dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych oraz wymagania dotyczące treści, przeglądu i aktualizacji deklaracji dostępności stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych oraz ich publikacji.

Konwencja ONZ o prawach osób niepełnosprawnych

Zgodnie z zapisami Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, osoby z niepełnosprawnościami nie mogą być wykluczane z powszechnego systemu edukacji ze względu na swoją niepełnosprawność oraz należy zapewnić im dostęp do powszechnego szkolnictwa wyższego bez dyskryminacji i na równi z innymi osobami.

Dostępność Akademii Nauk Stosowanych w Nowym Targu

Akademia Nauk Stosowanych w Nowym Targu, celem zagwarantowania przyjaznych warunków dla realizacji procesu kształcenia oraz równości szans i niedyskryminacji dla wszystkich członków społeczności akademickiej, realizuje kompleksowe podejście do dostępności poprzez systematyczne wdrażanie rozwiązań, niwelujących istniejące bariery.

W zakres działań, podejmowanych przez Uczelnię, zalicza się zarówno poprawa dostępności architektonicznej i wdrażanie technologii wspierających, jak również opracowywanie rozwiązań proceduralnych oraz podnoszenie kompetencji kadry w zakresie wsparcia studentów z niepełnosprawnościami.

Biuro ds. osób niepełnosprawnych

W Akademii Nauk Stosowanych w Nowym Targu utworzono Biuro ds. osób niepełnosprawnych, które reprezentowane jest przez Pełnomocnika Rektora ds. osób niepełnosprawnych. Dodatkowo w jednostce zapewniona jest obsługa administracyjna, wyspecjalizowana w zakresie obsługi osób z niepełnosprawnościami i ze szczególnymi potrzebami. W skład zespołu wchodzi również asystent dydaktyczny dla studentów z niepełnosprawnościami, który udziela doraźnej pomocy studentom z niepełnosprawnościami w zakresie czynności, których dany student nie jest w stanie wykonać samodzielnie. Do obowiązków asystenta dydaktycznego należy udzielanie wsparcia studentom z niepełnosprawnościami w zakresie realizacji całego procesu kształcenia, zarówno podczas zajęć dydaktycznych, jak i podczas codziennego funkcjonowania w środowisku Uczelni, poprzez pomoc w przemieszczaniu się na terenie Uczelni, podczas konsultacji z wykładowcami, czy podczas załatwiania formalności związanych realizacją procesu kształcenia.

Misją Biura ds. osób niepełnosprawnych jest niwelowanie barier w dostępie do edukacji oraz sprawowanie pieczy nad przestrzeganiem zasad równego traktowania i niedyskryminacji. Biuro jest wyposażone w niezbędny sprzęt dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami:

- 1) Przenośne zestawy wspomagający słyszenie
- 2) Komputer ze specjalistycznym oprogramowaniem powiększająco-udźwiękującym
- 3) Specjalistyczne odwrócone i powiększone myszy komputerowe
- 4) Lupy powiększające przenośne
- 5) Tablety na potrzeby realizacji usługi tłumacza języka migowego on-line
- 6) Klawiatury jednoręczne ergonomiczne
- 7) Słuchawki z niezależną regulacją głośności
- 8) Urządzenia umożliwiające odtwarzanie książek z technologią nawigacji
- 9) Notebooki konwertowalne
- 10) Oprogramowania powiększająco-udźwiękujące

Dostępność architektoniczna

Wszystkie budynki Akademii Nauk Stosowanych w Nowym Targu spełniają standardy przystosowania pomieszczeń dydaktycznych, pomocniczych, administracyjnych i gastronomicznych dla potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Budynek „Tatry” wraz z zagospodarowaniem terenu został zaprojektowany w sposób umożliwiający bezpieczne korzystanie przez osoby z niepełnosprawnościami:

- 1) w okolicy głównego wejścia zlokalizowano składaną platformę schodową
- 2) możliwość dostania się do budynku przy użyciu rampy wjazdowej
- 3) sąsiedztwo miejsc parkingowych dla osób z niepełnosprawnościami
- 4) na wszystkich kondygnacjach zapewniono dźwig osobowy z komunikatami głosowymi
- 5) na wszystkich kondygnacjach zapewniono pomieszczenia sanitarne WC dla osób z niepełnosprawnościami
- 6) zapewniono pokój dla osób z niepełnosprawnościami w celu umożliwienia studentom dostęp do pełnego udziału w procesie kształcenia
- 7) w obrębie dróg ewakuacyjnych zlokalizowano fotele ewakuacyjne
- 8) sale są oznakowane w języku brajla
- 9) w salach znajdują się stoły z regulacją wysokości i specjalnymi blatami

W budynku „Tatry” znajduje się biblioteka, która została zaprojektowana w taki sposób, aby osoby z niepełnosprawnościami mogły podejmować studiowanie bez przeszkód architektonicznych. W Bibliotece, w pomieszczeniu czytelni zlokalizowano dwa przeszklone pomieszczenia: pomieszczenie dla osób z niepełnosprawnościami do pracy z komputerem; stanowisko dla osób słabowidzących, wyposażone w niezbędny sprzęt.

Budynek „Gorce” posiada dostosowania do potrzeb osób z niepełnosprawnościami:

- 1) wejścia do budynku są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
- 2) sąsiedztwo miejsc parkingowych dla osób z niepełnosprawnościami
- 3) w budynku zapewniono dźwig osobowy z komunikatami głosowymi
- 4) na wszystkich kondygnacjach zapewniono pomieszczenia sanitarne WC dla osób z niepełnosprawnościami
- 5) w obrębie dróg ewakuacyjnych zlokalizowano fotele ewakuacyjne
- 6) sale są oznakowane w języku brajla
- 7) w salach znajdują się stoły z regulacją wysokości i specjalnymi blatami.

Technologie wspierające

Akademia Nauk Stosowanych w Nowym Targu posiada zaplecze technologiczne, przyczyniające się do zwiększenia dostępności Uczelni, poprzez wsparcie w procesie kształcenia i zapewnienie wszystkim studentom i pracownikom równego dostępu do informacji:

- 1) Strona internetowa dostosowana do obowiązującego standardu WCAG
- 2) Zintegrowany System Informatyczny Uczelni
- 3) System biblioteczny
- 4) Platforma edukacyjna
- 5) Oprogramowanie VR wraz ze sprzętem do VR
- 6) Elektroniczny dostęp do zasobów bibliotecznych
- 7) System do streamingu wykładów i ćwiczeń
- 8) Usługa tłumacza polskiego języka migowego on-line

Wsparcie edukacyjne

Akademia Nauk Stosowanych w Nowym Targu świadczy wsparcie edukacyjne dostosowane do potrzeb studentów i pracowników z niepełnosprawnościami oraz ze szczególnymi potrzebami. Uczelnia sprawuje opiekę dydaktyczną nad każdym studentem od momentu rozpoczęcia studiów w trakcie całego procesu kształcenia oraz umożliwia indywidualne podejście do kształcenia w przypadku studentów ze szczególnymi potrzebami. Kadra Uczelni posiada przeszkolenie w tematyce podnoszącej świadomość i wiedzę w zakresie funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami, dzięki czemu ma możliwość świadczenia kompleksowego wsparcia każdemu studentowi.